17/05/2023

Η Έκθεση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για τις θρησκευτικές ελευθερίες στην Κύπρο

/ Επικαιρότητα

Η Πρέσβειρα των ΗΠΑ και εκπρόσωποι της Πρεσβείας συνέχισαν το 2022 να συναντώνται με κυβερνητικούς αξιωματούχους με θέμα συζήτησης την πρόσβαση σε θρησκευτικούς χώρους και στις δύο πλευρές της «Πράσινης Γραμμής», σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην Έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ για τη Διεθνή Θρησκευτική Ελευθερία για την Κύπρο για το έτος 2022.

Στην έκθεση, αρχικά τονίζεται ότι **η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι η μόνη διεθνώς αναγνωρισμένη Κυβέρνηση στο νησί**, ενώ σε σχέση με τα κατεχόμενα αναφέρεται ότι «από το 1974 το βόρειο τμήμα της Κύπρου διοικείται από Τουρκοκύπριους». Για το ψευδοκράτος αναφέρεται ότι «οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν αναγνωρίζουν την "ΤΔΒΚ", ούτε άλλη χώρα την αναγνωρίζει, εκτός από την Τουρκία». Αναφέρει ακόμη ότι ένας σημαντικός αριθμός τουρκικών στρατευμάτων παραμένει στο νησί. Προσθέτει ότι η «Πράσινη Γραμμή» (η οποία είναι πάνω από 110 μίλια σε μήκος και αρκετά μίλια σε πλάτος σε ορισμένες περιοχές) περιπολείται από την Ειρηνευτική Δύναμη του ΟΗΕ στην

Κύπρο (UNFICYP) και χωρίζει τις δύο πλευρές. Η έκθεση χωρίζεται σε δύο μέρη, το πρώτο μέρος αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία και το δεύτερο την «περιοχή που διοικείται από τους Τουρκοκύπριους», προσθέτει η έκθεση.

Σημειώνει ότι **η Κυβέρνηση των ΗΠΑ** υπολογίζει τον συνολικό πληθυσμό του νησιού σε 1,3 εκατομμύρια (μέσα του 2022). Σύμφωνα με την απογραφή του 2021, ο πληθυσμός της περιοχής που ελέγχεται από την Κυβέρνηση είναι 918.100.

Με βάση στατιστικά στοιχεία από την απογραφή του 2011 της περιοχής που ελέγχεται από την Κυβέρνηση, **το 89,1% του συνόλου είναι Ορθόδοξοι Χριστιανοί** και το 2,9% είναι Ρωμαιοκαθολικοί, γνωστοί ως Λατίνοι. Άλλες θρησκευτικές ομάδες περιλαμβάνουν Προτεστάντες (2%), Μουσουλμάνους (1,8%), Βουδιστές (1%), Μαρωνίτες Καθολικούς (0,5%) και Αρμένιους Ορθόδοξους (0,3%), με μικρό πληθυσμό Εβραίων, Μαρτύρων του Ιεχωβά και Μπαχάι. Ο αρχιραβίνος της χώρας υπολογίζει τον αριθμό των Εβραίων σε 6.000. Ένας εκπρόσωπος των Μαρτύρων του Ιεχωβά υπολογίζει ότι η ομάδα έχει 2.600 μέλη. Οι πρόσφατοι μετανάστες είναι κυρίως Ρωμαιοκαθολικοί, Μουσουλμάνοι, Ινδουιστές και Βουδιστές.

Κυπριακή Δημοκρατία

Στην **έκθεση για την Κυπριακή Δημοκρατία**, σημειώνεται ότι *«η Κυβέρνηση επέτρεψε στους επισκέπτες πρόσβαση μόνο σε έξι από τα 19 τζαμιά που έχουν χαρακτηριστεί ως μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και σε άλλα δύο τζαμιά που δεν βρίσκονται σε τέτοιους χώρους. Από τα οκτώ τζαμιά που*

λειτουργούσαν, επτά ήταν διαθέσιμα και για τις πέντε καθημερινές προσευχές και επτά είχαν τις απαραίτητες εγκαταστάσεις μπάνιου και πλύσης».

Προσθέτει ότι το **Τμήμα Αρχαιοτήτων** συνέχισε να περιορίζει την τακτική πρόσβαση στο τζαμί Χαλα Σουλτάν Τεκκέ μόνο σε δύο από τις πέντε καθημερινές προσευχές, αν και συνήθως παραχωρούσε εκτεταμένη πρόσβαση κατά τη διάρκεια του Ραμαζανιού και κατόπιν αιτήματος του Ιμάμη, προσθέτοντα ότι στις 13 Μαΐου, η Κυβέρνηση προχώρησε στην άρση των περιορισμών που επιβλήθηκαν λόγω του COVID-19 στον αριθμό των ατόμων που επιτρέπεται να παρακολουθούν θρησκευτικές λειτουργίες.

Η έκθεση αναφέρει ότι εκπρόσωποι της εβραϊκής κοινότητας συνέχισαν να αναφέρουν ότι οι αρχές έκαναν αυτοψίες σε νεκρά μέλη της κοινότητας για θανάτους που δεν ήταν ύποπτοι, μια πρακτική που, όπως είπαν, παραβίαζε τις εβραϊκές θρησκευτικές πεποιθήσεις και πρακτική. Δήλωσαν ότι παρά τις συνεχείς προσπάθειές τους να θέσουν το θέμα στις κυβερνητικές αρχές κατά τη διάρκεια του έτους, αυτό παρέμεινε άλυτο στο τέλος του έτους.

Τον Φεβρουάριο, προσθέτει, **η Τεχνική Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς (TCCH),** μία από τις δικοινοτικές (ελληνοκυπριακές και τουρκοκυπριακές) τεχνικές επιτροπές που συστάθηκε ως μέρος της διαδικασίας διαπραγματεύσεων διευθέτησης υπό τη διευκόλυνση των Ηνωμένων Εθνών, ολοκλήρωσε τη συντήρηση του τζαμιού Ζαχούρι στη Λάρνακα. Η έκθεση αναφέρει ότι τον Αύγουστο, το TCCH ολοκλήρωσε την αποκατάσταση του τζαμιού της Ορούντας στην επαρχία Λευκωσίας, ενώ τον Σεπτέμβριο, το Τμήμα Αρχαιοτήτων ξεκίνησε την πολυαναμενόμενη αποκατάσταση του Μεγάλου Τζαμιού Λεμεσού, αφού η Κυβέρνηση έκλεισε ξαφνικά το τέμενος το 2019.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα στα ΜΜΕ, προσθέτει η έκθεση, η Κυβέρνηση του Κατάρ δώρισε 1,2 εκατομμύρια ευρώ (1,28 εκατομμύρια δολάρια) για την αποκατάσταση του Μεγάλου Τζαμιού της Λεμεσού.

Επιπλέον, αναφέρει ότι οι **Έλληνες Ορθόδοξοι Χριστιανοί** ανέφεραν ότι μερικές φορές αντιμετώπιζαν εξοστρακισμό από την κοινότητά τους εάν ασπάζονταν άλλη θρησκεία.

Οι ηγέτες των κύριων θρησκευτικών ομάδων συνέχισαν να συναντώνται στο πλαίσιο του Θρησκευτικού Διαλόγου στο πλαίσιο της ειρηνευτικής διαδικασίας για το Κυπριακό (RTCYPP) και υποστήριξαν μεγαλύτερη θρησκευτική ελευθερία για τις θρησκευτικές κοινότητες σε όλο το νησί, συνεχίζει η έκθεση.

Όσον αφορά τους εκπροσώπους της πρεσβείας των ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένης

και της Πρέσβειρας, η έκθεση αναφέρει ότι συνέχισαν να συναντώνται με κυβερνητικούς αξιωματούχους για να συζητήσουν ζητήματα όπως η πρόσβαση σε θρησκευτικούς χώρους και στις δύο πλευρές της «Πράσινης Γραμμής».

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του έτους, η Πρέσβειρα συναντήθηκε με θρησκευτικούς ηγέτες για να συζητήσουν τους περιορισμούς της θρησκευτικής ελευθερίας, την πρόσβαση σε θρησκευτικούς χώρους και τη διαθρησκειακή συνεργασία.

Το προσωπικό της πρεσβείας συναντήθηκε με μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και θρησκευτικούς ηγέτες για να συζητήσουν την πρόσβαση σε θρησκευτικούς χώρους σε όλο το νησί και τις διακρίσεις σε βάρος μειονοτικών θρησκευτικών ομάδων.

Αξιωματούχοι της πρεσβείας **επισκέφθηκαν επίσης σημαντικά θρησκευτικά μέρη και στις δύο πλευρές της «Πράσινης Γραμμής»** και ενθάρρυναν τον συνεχή διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ των θρησκευτικών ηγετών. Το προσωπικό της πρεσβείας συνεργάστηκε σε πολλές περιπτώσεις με θρησκευτικούς ηγέτες στη χώρα, εστιάζοντας στη θρησκευτική ελευθερία και ενθαρρύνοντας τον διαθρησκειακό διάλογο, αναφέρεται.

Πιο συγκεκριμένα, σημειώνεται στην έκθεση ότι εκπρόσωποι της πρεσβείας συναντήθηκαν με κυβερνητικούς αξιωματούχους από τα Υπουργεία Εσωτερικών, Εξωτερικών και Δικαιοσύνης για να συζητήσουν θέματα θρησκευτικής ελευθερίας, συμπεριλαμβανομένης της ενθάρρυνσης μεγαλύτερης πρόσβασης σε θρησκευτικούς χώρους και στις δύο πλευρές της «Πράσινης Γραμμής» και της μείωσης των διακρίσεων κατά των θρησκευτικών μειονοτήτων.

Η Πρέσβειρα, συνεχίζει η έκθεση, ζήτησε από τον Υπουργό Γεωργίας, εκ μέρους των ηγετών της εβραϊκής κοινότητας να επιτραπεί η σφαγή ζώων με τον τρόπο κόσερ.

Επιπλέον, συναντήθηκε με πολυάριθμους θρησκευτικούς ηγέτες, μεταξύ των οποίων ο Αρχιεπίσκοπος της Μαρωνιτικής Εκκλησίας της Κύπρου, **αρκετούς μητροπολίτες της Ορθόδοξης Εκκλησίας Κύπρου, τον νέο Αρχιεπίσκοπο της Εκκλησίας της Κύπρου** και τον Αρχιραβίνο της Κύπρου. Στις συναντήσεις συζητήθηκαν θέματα που περιελάμβαναν τη διαθρησκειακή συνεργασία, την άρση των περιορισμών στην πρόσβαση σε θρησκευτικούς χώρους εκατέρωθεν του νησιού, τις ανησυχίες που εξέφρασαν μέλη θρησκευτικών μειονοτήτων για την αδυναμία τους να ασκήσουν το δικαίωμά τους για θρησκευτική ελευθερία στις περιοχές που επιθυμούν και τις διακρίσεις για θρησκευτικούς λόγους από

κρατικούς θεσμούς ή την κοινωνία. Τον Φεβρουάριο, η Πρέσβειρα συναντήθηκε με τον εκτελεστικό διευθυντή του RTCYPP για συντονισμό της δράσης υπέρ της θρησκευτικής ελευθερίας, αναφέρει η έκθεση.

“Περιοχή που διοικείται από Τ/κ”

Όσον αφορά τους Τουρκοκύπριους, η έκθεση αναφέρεται στην **«περιοχή που διοικείται από Τουρκοκύπριους» διευκρινίζοντας ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν αναγνωρίζουν την «τδβκ» – όπως αποκαλείται το ψευδοκράτος** – ούτε αναγνωρίζεται από κάποια άλλη χώρα εκτός από την Τουρκία.

Η έκθεση αναφέρει ότι σύμφωνα με δήλωση του «Συμβουλίου Στατιστικής», τον Οκτώβριο του 2022, ο πληθυσμός της περιοχής που διοικείται από Τουρκοκύπριους υπολογίζεται σε 391.000. Δεν υπάρχουν στοιχεία για θρησκευτικές πεποιθήσεις. Οι κοινωνιολόγοι υπολογίζουν ότι το 97% του πληθυσμού είναι σουνίτες μουσουλμάνοι.

Σημειώνει ότι «κατά τη διάρκεια του έτους, το “υπουργείο εξωτερικών” δήλωσε ότι ενέκρινε 107 από τα 173 αιτήματα για τέλεση ελληνοκυπριακών θρησκευτικών λειτουργιών μεταξύ Ιανουαρίου και Δεκεμβρίου, σε σύγκριση με 37 από τα 66 αιτήματα το 2021».

Προσθέτει ότι το «υπουργείο εξωτερικών» είπε ότι, «60 από τα αιτήματα που υποβλήθηκαν μέσω της Ειρηνευτικής Δύναμης του ΟΗΕ στην Κύπρο (UNFICYP) και άλλα πέντε αιτήματα μέσω άλλων διαύλων δεν μπόρεσαν να γίνουν, καθώς δεν

ήταν εντός των προκαθορισμένων κριτηρίων».

Προσθέτει ότι Τουρκοκύπριοι “αξιωματούχοι” ανέφεραν ότι **αρνούνταν τακτικά αιτήματα από Ελληνοκύπριους θρησκευτικούς ηγέτες** που εμφανίζονταν στα μέσα ενημέρωσης με όπλα ή που έδιναν δημόσια μηνύματα “γεμάτα μίσος, μισαλλοδοξία και εχθρότητα προς τον [τουρκοκυπριακό] λαό.” Είπαν επίσης, αναφέρει η έκθεση, ότι αρνήθηκαν ορισμένα αιτήματα λόγω, όπως είπαν, μη ασφαλών δομών των εκκλησιών.

Σύμφωνα με την έκθεση, εκπρόσωποι του Τουρκόφωνου Συνδέσμου Προτεστάντων (TSPA) συνέχισαν να αναφέρουν αστυνομική επιτήρηση των δραστηριοτήτων τους και ότι σύμφωνα με Ελληνορθόδοξους εκπροσώπους, η τουρκοκυπριακή «αστυνομία» παρακολουθούσε τις εκκλησιαστικές λειτουργίες τους. Ανέφεραν ότι «αστυνομικοί» με πολιτικά ρούχα που ήταν παρόντες κατά τη διάρκεια των τελετών λατρείας έλεγχαν την ταυτότητα των ιερέων και παρακολουθούσαν τους πιστούς.

Επιπλέον, αναφέρει ότι το TSPA είπε ότι οι Τουρκοκύπριοι που ασπάστηκαν άλλες θρησκείες από το Ισλάμ βίωσαν συχνά κοινωνική πίεση, κακοποίηση, προσβολή, δημόσια κριτική και διακρίσεις στο χώρο εργασίας.

Η έκθεση αναφέρεται και στον τέως Μουφτή, Ταλίπ Αταλάι, και στον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο της Εκκλησίας της Κύπρου, Χρυσόστομο Β’, οι οποίοι συχνά συμμετείχαν σε εκδηλώσεις και συζητήσεις με θρησκευτικούς ηγέτες σε όλο το νησί. Σημειώνει ότι τοπικές πηγές ανέφεραν ότι ο Μουφτής της Κύπρου, Ahmet Ünsal, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα τον Ιούλιο του 2021, δεν ήταν ανοιχτός σε συνεργασία και ότι σύμφωνα και με τη δεδηλωμένη πρόθεσή του, δεν συμμετείχε σε δραστηριότητες του RTCYPP.

Όσον αφορά την Πρέσβειρα των ΗΠΑ και τους αξιωματούχους της πρεσβείας, η έκθεση αναφέρει ότι συνέχισαν τη συνεργασία τους με το γραφείο του Μουφτή της Κύπρου, ο οποίος ήταν επίσης επικεφαλής του «Τμήματος Θρησκευτικών Υποθέσεων», για να συζητήσουν τη συνεργασία μεταξύ θρησκευτικών ηγετών και να ενθαρρύνουν την πρόσβαση σε θρησκευτικούς χώρους.

Επιπλέον, αναφέρει η έκθεση ότι στελέχη της Πρεσβείας συναντήθηκαν με εκπροσώπους του «υπεξ» για να συζητήσουν για μια καλύτερη πρόσβαση σε θρησκευτικούς χώρους, καταλήγει η έκθεση.